

PROJEKTIYHTEENVETO

KAUNEUSHOITOLOIDEN HYGIENIATASO 2017

JOHDANTO

Kauneushoitolat ovat yksi terveydensuojeluvalvonnan painopiste-alueista. Projektin tavoitteena oli tutkia työvälineiden ja työskentelypintojen yleistä hygienia-tilaa.

NÄYTTEENOTTO

Näytteitä otettiin kymmenestä kauneushoitolasta yhteensä 33 kappaletta (taulukko 1).

Työtasoisista otettiin näyte sivelemällä pinta-alaltaan 100 cm² alue kostutetulla näytteenottopuikolla kolmeen eri suuntaan.

Jalkahoitovälineestä otettiin hiiva/home -näyte sivelemällä pinta-alaltaan 10 cm² alue kostutetulla näytteenottopuikolla huolellisesti. *Stafylococcus aureus* -näyte otettiin pyyhkimällä välineen ihon kanssa kosketuksiin tuleva osa huolellisesti kostealla näytteenottosienellä.

Kasvosienet otettiin sellaisenaan mukaan laboratorioon.

Taulukko 1. Näytteet

Näyte	Tarkempi näytejaottelu (kpl)	Näytteiden yhteismäärä (kpl)
Pintapuhtausnäyte työtasosta	7 työpöytä 2 välinekärryn taso 1 jalkahoitotarjotin	10

Näyte	Tarkempi näytejaottelu (kpl)	Näytteiden yhteismäärä (kpl)
Jalkahoitoväline	5 kynsiviila 1 jalkaraspi 2 muu jalkahoitoväline	8
Jalkahoitoväline	2 kynsileikkuri 2 kynsiviila 2 jalkaraspi 2 muu jalkahoitoväline	8
Kasvosieni	5 pestävä kasvosieni 1 pestävä kasvokompressi 1 pestävä pesuhanska	7

LABORATORIOTUTKIMUKSET

Kaikki näytteet tutkittiin Metropolilab Oy:ssa. Koska jalkahoitovälineet ovat usein kooltaan melko pieniä ja välineistä haluttiin analysoida sekä *Staphylococcus aureus* -bakteerin että hiivojen/homeiden esiintyminen, jouduttiin jalkahoitovälineistä ottamaan kaksi näytettä erilaisista tutkimusmenetelmistä johtuen. Tehdyt analyysit ja hygieenisen laadun arvosteluasteikko on esitetty taulukossa 2.

Kauneushoitoloiden työtasojen ja välineiden hygienialle ei ole virallisia raja-arvoja tai edes suosituksia. Kokonaismikrobien rajat perustuvat Pintahygieniaoppaassa (Suomen Ympäristö- ja Terveysalan Kustannus Oy, 2013) annettuihin toimenpiderajoihin. Muiden mikrobien osalta perusteena on pidetty, että niitä ei saa esiintyä määrittämissä määrin ylittävää määrää.

Taulukko 2. Analyysimenetelmät ja arvosteluasteikko

Näyte	Analyysi	Menetelmä	Ohjearvot		
			hyvä	välttävä	huono
Pintapuh- tausnäyte työtasosta	Aerobisten mik- robien kokonais- pesäkeluku	Sis. menetelmä, NMKL 86:2013, 30 °C	< 16 pmy/cm ²	16 – 49 pmy/cm ²	≥ 50 pmy/cm ²
	<i>Staphylococcus aureus</i> (kvanti- tatiivinen)	Sis. menetelmä, NMKL 66:2009	< 1 pmy/cm ²		≥ 1 pmy/cm ²
	Hiivat/homeet	Mallasuuteagar 7 vrk, 25 °C	< 1 pmy/cm ²		≥ 1 pmy/cm ²
Jalkahoito- väline	Hiivat/homeet	Mallasuuteagar 7 vrk, 25 °C	< 10 pmy/cm ²		≥ 10 pmy/cm ²
Jalkahoito- väline	<i>Staphylococcus aureus</i> (kvalitatiivinen)	Sis. menetelmä, perustuu Ph. Eur. 2.6.13	ei osoitet- tavissa		osoitetta- vissa
Kasvosieni	<i>Staphylococcus aureus</i> (kvalitatiivinen)	Sis. menetelmä, perustuu Ph. Eur. 2.6.13	ei osoitet- tavissa		osoitetta- vissa

TULOKSET

Työtasoista (10 kpl) otetuista näytteistä yhden työtason pintahygienia todettiin huonoksi pinnalla esiintyneen hiivan ja homeen vuoksi. Näytteen kokonaispesäkeluku ei ylittänyt hyvälle pintahygienialle annettua ohjearvoa 16 pmy/cm² eikä näytteessä todettu *Staphylococcus aureus* -bakteeria. Työtasoa käytettiin ripsitöiden yhteydessä.

Jalkahoitovälineistä otettiin kahdeksan näytettä, joissa ei todettu hiivaa eikä hometta.

Staphylococcus aureus -näytteitä otettiin myös kahdeksasta jalkahoitovälineestä. Näistä yhdessä todettiin *Staphylococcus aureus* -bakteeria.

Seitsemästä kasvosieninäytteestä yhdessä todettiin *Staphylococcus aureus* -bakteeria. Kyseiset *Stafylococcus aureus* -löydökset todettiin samasta kauneushoitolasta otetuista näytteistä.

TULOSTEN ARVIOINTI

Tulosten perusteella voidaan päätellä, että kauneushoitoloiden työtasojen ja työvälineiden hygieenisen tason olevan hyvä. Vaikka otanta oli pieni (10 työtasoa, 8+8 jalkahoitovälinettä ja 7 kasvosientä), riitti se osoittamaan, että kauneushoitoloissa työskentelevät henkilöt huolehtivat pääsääntöisesti hyvin työtyöympäristön ja erilaisten työvälineiden puhdistuksesta.

Staphylococcus aureus -bakteerin löytyminen yhdestä kasvosienestä ja yhdestä jalkahoitovälineestä osoittaa, että bakteeria voi jäädä välineeseen huolellisesta puhdistuksesta huolimatta. Kauneushoitolasta saadun tiedon mukaan kasvosieni, josta *Staphylococcus au-*

reus -bakteeria löytyi, oli käytön jälkeen ensin huuhdeltu ja sen jälkeen pesty pyykinpesukoneessa (60 °C). Jalkahoitoväline oli pesty ensin mekaanisesti astianpesuaineella ja sen jälkeen ultraäänipesurissa (30 min). Lopuksi väline oli steriloitu sterilointiuunissa (120 °C, 1,5 h). Puhdistusmenetelmät eivät poikenneet ratkaisevasti muiden kauneushoitoloiden käyttämistä menetelmistä. Yhtenä vaihtoehtona bakteerin löytymiseen voi esimerkiksi olla, että kyseisessä hoitolassa puhdistukseen käytettyjen pyykinpesukoneen ja sterilointilaitteen lämpötilansäätelyssä on ollut vikaa. Lämpötila ei ole nousut riittävän korkeaksi tuhoamaan bakteeria. Toisaalta puhtaat välineet ovat voineet likaantua säilytyksessä. *Staphylococcus aureus* -bakteeri on yleinen ja yleensä harmiton. Sitä esiintyy terveiden ihmisten iholla, limakalvoilla ja ulosteessa. Bakteeri voi kuitenkin aiheuttaa märkänäppylöitä ja paiseita sekä infektoida rikkoontuneen ja siksi sen löytyminen puhdistetuista työvälineistä on huolestuttavaa.

Projektissa aiheutti haastetta jalkahoitovälineiden pieni koko. Laboratoriomenetelmän määritysraja riippuu näytteenottokohteen tyyppistä ja pinta-alasta siten, että mitä suurempi pinta-ala, sitä pienempi on määritysraja ja toisinpäin. Työtasoilta otettujen sivelynäytteiden näytteenottopinta-ala oli 100 cm², jolloin hiivojen ja homeiden määritysraja oli 1 pmy/cm². Koska jalkahoitovälineiden sivelynäyte voitiin ottaa vain 10 cm² alueelta, muodostui hiivojen ja homeiden määritysrajaksi jalkahoitovälineissä 10 pmy/cm². Koska pinta-alaltaan pienen näytteenottokohteen näytteenotossa joudutaan tyytymään pieneen näytepinta-alaan, jää määritysraja väkisin korkeaksi. Tästä voi saada kuvan, että työskentelypinnan hygienia olisi tärkeämpää kuin jalkahoitovälineiden hygienia. Asia ei kuitenkaan ole näin.

Projekti suunniteltiin alun perin kaksivuotiseksi vuosille 2017-2018, mutta päätettiin lopettaa vuoden 2017 lopussa siihen mennessä lähes poikkeuksetta saatujen hyvien tulosten perusteella. Projekti kuitenkin osoitti, että kauneushoitoloiden terveydensuojelulainmukainen säännöllinen valvonta on tärkeää ja valvonnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota välinehuoltoon ja työskentelypintojen puhdistukseen.

Vantaan kaupunki
Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö
Ympäristökeskus / Ympäristöterveys
Pakkalankuja 5
01510 Vantaa
p. 09 839 231 26
www.vantaa.fi

Vantaa
Vanda